

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2018. gada 21. jūnijā *

Valsts pienākumu neizpilde – Direktīva 2009/147/EK – Savvaļas putnu aizsardzība – Dzīvu sugas īpatņu sagūstīšana un turēšana nebrīvē – Žubišu dzimtai piederošas sugas – Aizliegums – Atkāpi ietverošs valsts regulējums – Dalībvalstu atkāpes tiesības – Nosacījumi

Lieta C-557/15

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2015. gada 30. oktobrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *K. Mifsud-Bonnici* un *C. Hermes*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Maltas Republiku, ko pārstāv *A. Buhagiar*, pārstāve, kurai palīdz *J. Bouckaert*, *advocaat*, un *L. Cassar Pullicino*, *avukat*,

atbildētāja.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Safjan*], D. Švābi [*D. Šváby*] un M. Vilars [*M. Vilaras*],

ģenerālvokāte: E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre: L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 15. februāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2017. gada 26. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

- 1 Ar šo prasību Eiropas Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, pieņemot atkāpi ietverošu regulējumu, saskaņā ar kuru ir atļauts sagūstīt septiņu savvaļas žubišu sugu dzīvos sugas īpatņus (žubīte *Fringilla coelebs*, kaņepītis *Carduelis cannabina*, dadzītis *Carduelis carduelis*, zaļžubīte *Carduelis chloris*, dižknābis *Coccothraustes coccothraustes*, ģirlicis *Serinus serinus* un ķivulis *Carduelis spinus*), Maltas Republika nav izpildījusi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV 2010, L 20, 7. lpp.) 5. panta a) un e) punktā un 8. panta 1. punktā kopā ar IV pielikuma a) punktu, skatot tos kopsakarā ar šīs direktīvas 9. panta 1. punktu, paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 2 Direktīvas 2009/147 2. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai skaitliski uzturētu 1. pantā minēto sugu populācijas tādā līmenī, kas pirmām kārtām atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, vai lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim.”

- 3 Šīs direktīvas 5. panta a) un e) punkts ir formulēti šādi:

“Neskarot 7. un 9. pantu, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai izveidotu vispārēju aizsardzības sistēmu visām 1. pantā minētajām putnu sugām, jo īpaši aizliedzot:

a) jebkādā veidā apzināti nonāvēt vai sagūstīt putnus;

[..]

e) turēt to sugu putnus, kuras aizliegts medīt un sagūstīt.”

- 4 Minētās direktīvas 7. panta 1. un 4. punktā ir paredzēts:

“1. Ņemot vērā to populāciju lielumu, ģeogrāfisko izplatību un vairošanās spēju visā Kopienā, II pielikumā minētās sugas drīkst medīt saskaņā ar attiecīgo valstu tiesību aktiem. Dalībvalstis nodrošina, ka šo sugu medības neapdraud dabas aizsardzības pasākumus to izplatības teritorijā.

[..]

4. Dalībvalstis apņemas nodrošināt, ka medību ieražas, ko veic saskaņā ar valstī spēkā esošajiem pasākumiem, arī medības ar piekūnu, ja tās praktizē, atbilst attiecīgo putnu sugu resursu racionālas izmantošanas un ekoloģiskā līdzsvara regulēšanas principiem un ka šīs ieražas, ņemot vērā šo sugu, jo īpaši migrējošo sugu, populācijas lielumu, ir samērojamas ar pasākumiem, kas izriet no 2. panta.

Tās jo īpaši rūpējas par to, lai sugas, uz kurām attiecas medību likumi, netiktu medītas ligzdošanas laikā, kā arī atsevišķu vairošanās stadiju laikā.

Attiecībā uz migrējošām sugām tās jo īpaši rūpējas par to, lai sugas, uz kurām attiecas medību noteikumi, netiktu medītas vairošanās laikā vai tad, kad tās atgriežas savās ligzdošanas vietās.

[..]”

5 Šī sprieduma 1. punktā minētās septiņas savvaļas žubišu sugas nav ietvertas Direktīvas 2009/147 II pielikumā.

6 Direktīvas 2009/147 8. panta 1. punktā ir noteikts:

“Attiecībā uz putnu medībām, to sagūstīšanu vai nonāvēšanu saskaņā ar šo direktīvu dalībvalstis aizliedz lietot jebkādas masveidīgas vai neselektīvas putnu sagūstīšanas vai nonāvēšanas līdzekļus, pasākumus vai paņēmienus, arī tādus, kas var izraisīt kādas sugas lokālu izzušanu, jo īpaši IV pielikuma a) punktā minētos.”

7 Šīs direktīvas IV pielikuma a) punkta ceturtajā ievilkumā ir minēti šādi līdzekļi:

“tikli, lamatas, saindēta vai anestezējoša ēsma”.

8 Minētās direktīvas 9. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Ja nevar rast citu pieņemamu risinājumu, dalībvalstis var atkāpties no 5. līdz 8. panta noteikumiem šādu iemeslu dēļ:

[..]

c) lai stingri kontrolētos apstākļos un izlases veidā atļautu nelielā skaitā sagūstīt, turēt vai citādi saprātīgi izmantot dažus putnus.

2. Izņēmuma gadījumos, kas minēti 1. punktā, jānorāda:

a) sugas, uz kurām attiecas izņēmumi;

b) līdzekļi, pasākumi vai paņēmieni, ar kādiem atļauts sagūstīt vai nonāvēt putnus;

c) riska nosacījumi, kā arī citi apstākļi (laiks un vieta), kādos pieļaujami šādi izņēmumi;

d) iestāde, kas pilnvarota paziņot, ka pastāv nepieciešamie nosacījumi, un lemt par to, kādus līdzekļus, pasākumus vai paņēmienus kam un ar kādiem ierobežojumiem atļauts izmantot;

e) kādi uzraudzības pasākumi tiks veikti.

[..]”

Maltas tiesības

Savvaļas putnu aizsardzības noteikumi

9 2006. gada 29. marta *legal notice* 79 (Juridiskais paziņojums Nr. 79) ir ietverti noteikumi par savvaļas putnu aizsardzību, un tas ir galvenais tiesību akts, ar kuru Maltas tiesībās ir transponēta Direktīva 2009/147 (turpmāk tekstā – “Savvaļas putnu aizsardzības noteikumi”).

- 10 It īpaši ar Savvaļas putnu aizsardzības noteikumu 9. punktu galvenokārt ir transponēts Direktīvas 2009/147 9. pants, un tajā ir paredzēti atkāpju izskatīšanas nosacījumi. Šajā 9. punktā ir paredzēta arī konkrēta lēmumpieņemšanas procedūra, kas ir jāievēro, izskatot šādu atkāpi, un šī procedūra ietver arī obligātu pārbaudi, kura ir jāveic Maltas Ornitoloģijas komitejai (turpmāk tekstā – “Ornitoloģijas komiteja”).
- 11 Savvaļas putnu aizsardzības noteikumu 10. punktā ir noteikta Ornitoloģijas komitejas loma. Atbilstoši minētā 10. punkta 6. apakšpunkta c) punktam šī loma tostarp ietver “ieteikumu sniegšanu ministram par atļauju atkāpties no 4., 5., 6., 7., 18. un 21. punkta noteikumiem” un “regulāri pārliecināties, ka joprojām ir izpildīti nosacījumi, kas reglamentē šādas atļaujas vai atļauju piešķiršanu”. Šajā pašā apakšpunktā ietvertajā ceturtajā nosacījumā turklāt ir konkrēti noteiktas vides, ilgtspējīgas attīstības un klimata pārmaiņu ministra (turpmāk tekstā – “ministrs”) pilnvaras, izvērtējot Ornitoloģijas komitejas ieteikumus, paust savu nostāju par atļauju veikt atkāpes, kā arī viņa pienākums rakstveidā norādīt sava lēmuma pamatojumu, ja starp Ornitoloģijas komitejas ieteikumiem un viņa lēmumu pastāv ievērojamas atšķirības.
- 12 Savvaļas putnu aizsardzības noteikumu 27. punktā ir noteikts veids, kādā ir izskatāmi šo noteikumu pārkāpumi, un tajā ir paredzēts sankciju kopums, kas saistībā ar atkāpēm izdarīto pārkāpumu gadījumā ietver naudas sodu no vismaz 500 euro kopā ar tūlītēju speciālās licences atsaukšanu līdz naudas sodam 15 000 euro apmērā kopā ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem, visu licenču, kas izsniegtas šo noteikumu ietvaros, beztermiņa atsaukšanu, kā arī *corpus delicti* konfiskāciju.

Pamatnoteikumi

- 13 2014. gada 15. jūlija *legal notice* 253 (Juridiskais paziņojums Nr. 253) ir ietverts regulējums, kas ļauj piemērot atkāpi, atklājot žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonu (turpmāk tekstā – “pamatnoteikumi”).
- 14 Pamatnoteikumu 3. punktā ir paredzēts:
- “Žubītes ir atļauts sagūstīt ar tradicionālajiem tīkliem jeb tā dēvētajiem “clap-nets” (tīkla slazdi) vienīgi turēšanas nebrīvē mērķim, tostarp izmantošanai gadatirgos un izstādēs, vairošanai un/vai izmantošanai kā dzīvus pievilinātājspatnus, tikai saskaņā ar šo noteikumu normām: [..]”
- 15 Minētajā 3. punktā ir definēti atsevišķi kritēriji saistībā ar *clap-nets*, sagūstīto putnu apgredzenošanu un minimālo tīkla acu lielumu.
- 16 Pamatnoteikumu 4. punktā ir paredzēts:
- “[...] žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas periods rudens sezonā ir ilgākais septiņdesmit trīs (73) dienas no oktobra līdz decembrim tajā pašā gadā, kad ministrs var izlemt atklāt žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonu ar paziņojumu Oficiālajā Vēstnesī:
- ar nosacījumu, ka, atklājot žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonu, ministrs pārliecinās, ka nav “cita pieņemama risinājuma” Direktīvas 2009/147 [..] 9. panta 1. punkta izpratnē un ir ievērota attiecīgo sugu populācijas uzturēšana apmierinošā līmenī, kā arī ir ņemtas vērā II pielikumā noteiktās maksimālās robežvērtības,
- turklāt ar nosacījumu, ka, nosakot žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonas ilgumu, ministrs paredz kopējo sezonas sagūstīšanas limitu katrai žubišu sugai un individuālo sezonas sagūstīšanas limitu saistībā ar katru izsniegto licenci un arī izlemj, vai noteikt katrai licencei individuālo dienas limitu attiecīgās žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonai.”

- 17 Pamatnoteikumu 8. punkts attiecas uz uzraudzības pasākumiem žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas sezonas laikā. Tajā ir paredzētas policijas veiktas pārbaudes uz vietas un uz katrām 1000 izsniegtajām licencēm šim uzdevumam ir norīkoti vismaz septiņi darbinieki.
- 18 Pamatnoteikumos ir ietverts I pielikums, kurā ir iekļauts saraksts ar septiņām attiecīgajām žubišu sugām.
- 19 Pamatnoteikumu II pielikums ir formulēts šādi:

“Nosakot kopējo žubišu skaitu, ko atļauts sagūstīt dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonas laikā, ministrs paredz kopējo limitu, kas nepārsniedz 1 % no katras sugas references populācijas kopējās mirstības gadā Eiropas Savienības teritorijā, pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem zinātniskajiem datiem, kas attiecas uz gredzenu atgūšanu.

Ar nosacījumu, ka maksimālais limits žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonā atkāpes piemērošanai katrā ziņā nepārsniedz šādu skaitu:

SAGŪSTĪŠANAS VALSTS LIMITS KATRAI SUGAI

kaņepītis 12 000

dadzītis 800

zaļžubīte 4500

ķivulis 2350

dižknābis 500

žubīte 5000

ģirlicis 2350

Šo maksimālo skaitu pārskata un atjaunina ministrs ar paziņojumu Oficiālajā Vēstnesī, ievērojot attiecīgo septiņu sugu aizsardzības statusu un sugu populācijas uzturēšanu apmierinošā līmenī.”

2014. gada paziņojums

- 20 2014. gada 15. jūlija *Legal notice* 250 (Juridiskais paziņojums Nr. 250), ar kuru paredzēti savvaļas putnu aizsardzības noteikumi un kurā ietverts paziņojums par atkāpi attiecībā uz 2014. gada sezonu, atļaujot žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanu rudens sezonā (turpmāk tekstā – “2014. gada paziņojums”), 3. punktā ir paredzēts:

“[...] žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas perioda 2014. gadā, turpmāk tekstā – “dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezona”, datumi ir šādi:

kaņepīšu, dadzīšu, zaļžubišu, ķivulu, dižknābju, žubišu un ģirlicu dzīvo sugas īpatņu sagūstīšana – no 2014. gada 20. oktobra, ieskaitot, līdz 2014. gada 31. decembrim, ieskaitot.”

- 21 Saskaņā ar 2014. gada paziņojuma 5. punkta 1. apakšpunktu kopējais dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas limits rudens sezonai atbilst pamatnoteikumu II pielikumā norādītajam.

- 22 2014. gada paziņojuma 5. punkta 2. apakšpunktā ir norādīts, ka dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas sezonas limits ir desmit žubītes uz katru dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas licenci rudens sezonai vai jebkāds mazāks skaits putnu, kas var tikt sagūstīti pirms sezonas slēgšanas.

2015. gada paziņojums

- 23 2015. gada 16. oktobra *Legal notice 330* (Juridiskais paziņojums Nr. 330), ar kuru paredzēti savvaļas putnu aizsardzības noteikumi un kurā ietverts paziņojums par atkāpi attiecībā uz 2015. gada sezonu, atļaujot žubīšu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanu rudens sezonā (turpmāk tekstā – “2015. gada paziņojums”), 3. punkts saistībā ar 2015. gadu ir identisks 2014. gada paziņojuma 3. punktam.
- 24 2015. gada paziņojuma 5. punkta 1. un 2. apakšpunkts *mutatis mutandis* atbilst 2014. gada paziņojuma 5. punkta 1. un 2. apakšpunktam.

Tiesvedības priekšvēsture un pirmstiesas procedūra

- 25 Tā kā Maltas Republika 2014. gadā pieņēma pamatnoteikumus un 2014. gada paziņojumu, atļaujot septiņu žubīšu sugu sagūstīšanu, Komisija 2014. gada 17. oktobrī nosūtīja Maltas Republikai brīdinājuma vēstuli, norādot, ka šis dalībvalsts pieņemtais atkāpi ietverošais regulējums neatbilst Direktīvas 2009/147 9. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Komisijas ieskatā šī dalībvalsts nav pierādījusi cita pieņemama risinājuma neesamību un nav izpildījusi šīs direktīvas 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētos nosacījumus saistībā ar saprātīgu izmantošanu, nelielu skaitu un stingru kontroli.
- 26 Maltas Republika ar 2014. gada 14. novembra vēstuli atbildēja uz brīdinājuma vēstuli, apgalvojot, ka tās atkāpi ietverošais regulējums atbilst Direktīvas 2009/147 9. pantā paredzētajiem nosacījumiem.
- 27 Tā kā Maltas Republikas atbilde Komisiju neapmierināja, tā 2015. gada 28. maijā nosūtīja šai dalībvalstij argumentētu atzinumu.
- 28 Maltas Republika uz to atbildēja ar 2015. gada 28. jūlija vēstuli, atkārtoti apstiprinot nostāju, kuru tā jau bija paudusi savā 2014. gada 14. novembra vēstulē.
- 29 Izvērtējot Maltas Republikas atbildi un papildu informāciju, Komisija, uzskatīdama, ka minētā dalībvalsts nav novērsusi norādītos pārkāpumus, nolēma celt šo prasību.

Par prasību

- 30 Komisija norāda, ka Maltas Republikas pieņemtais atkāpi ietverošais regulējums, ar kuru ir atļauta septiņu žubīšu sugu sagūstīšana, ir pretrunā Direktīvas 2009/147 5. panta a) un e) punktam un 8. panta 1. punktam, lasot tos kopsakarā ar šīs direktīvas IV pielikuma a) punktu, un neatbilst nosacījumiem, kas pamato minētās direktīvas 9. panta 1. punktā paredzētās atkāpes piemērošanu.
- 31 Saistībā ar šiem nosacījumiem Komisija apgalvo, pirmkārt, ka Maltas Republika nav pierādījusi cita pieņemama risinājuma neesamību, kā tas ir prasīts šajā tiesību normā. Otrkārt, šī dalībvalsts neesot norādījusi pamatojumu cita pieņemama risinājuma neesamībai, lai varētu attaisnot savu atkāpi ietverošo regulējumu. Treškārt, Maltas Republika neesot pierādījusi, ka atļautā darbība ir uzskatāma par “saprātīgu izmantošanu” Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē. Ceturtkārt, Maltas Republika neesot varējusi pierādīt, ka tā ir ievērojusi šīs direktīvas 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, saskaņā ar kuru attiecīgā atkāpe var attiekties tikai uz nelielu putnu skaitu. Visbeidzot atbildētāja dalībvalsts neesot pierādījusi, ka atļauja, kā tas esot prasīts minētās direktīvas 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā, tiek piešķirta “stingri kontrolētos apstākļos”.

Par varbūtējo pamatojuma trūkumu Maltas atkāpi ietverošajā sistēmā saistībā ar cita pieņemama risinājuma neesamību Direktīvas 2009/147 9. panta izpratnē, kā arī par to, ka varbūtēji nav pierādīta cita pieņemama risinājuma neesamība šī paša panta 1. punkta izpratnē

Lietas dalībnieku argumenti

- 32 Pirmkārt, Komisija norāda, ka Maltas atkāpi ietverošais regulējums ir pārāk vispārīgs un tajā nav ietverts skaidrs un pietiekams pamatojums saistībā ar cita pieņemama risinājuma neesamību.
- 33 Pamatnoteikumu 4. punktā esot vienīgi paredzēts, ka, atklājot žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonu, ministrs pārlicinās, ka nav “cita pieņemama risinājuma” Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta izpratnē. Pamatnoteikumos vispār neesot ietverta atsauce uz putnu pavairošanu nebrīvē un ministram neesot īpaši noteikts pienākums pirms žubišu sagūstīšanas atļaušanas konkrētā sezonā izvērtēt, vai pavairošana nebrīvē ir uzskatāma par citu pieņemamu risinājumu.
- 34 Turklāt 2014. un 2015. gada paziņojumi, kuros ir atļauta žubišu sagūstīšana rudens periodā 2014. un 2015. gada sezonās, neatbilstot pamatnoteikumu 4. punktā ietvertajam neskaidrajam nosacījumam, jo tajos neesot iekļauts neviens lēmums par cita pieņemama risinājuma neesamību, nedz arī norādīti iemesli, kuru dēļ ministrs, atļaujot īstenot šīs divas sagūstīšanas sezonas, nebija uzskatījis putnu pavairošanu nebrīvē par pieņemamu alternatīvu.
- 35 Visbeidzot, ar Ornitoloģijas komitejas pārrunu rezultātu un ieteikumiem neesot pietiekami, lai būtu izpildīta prasība par skaidru un pietiekamu pamatojumu. Pirmām kārtām, no Maltas Republikas citētajiem Ornitoloģijas komitejas sanāksmju protokolliem neizrietot, ka būtu veikts alternatīvo risinājumu padziļināts izvērtējums, un, otrām kārtām, arī pašos 2014. un 2015. gada paziņojumos neesot ietverts nedz vērtējums, nedz secinājums par citu pieņemamu risinājumu neesamību.
- 36 Otrkārt, Komisija norāda, ka saskaņā ar pamatnoteikumu 3. punktu konkrētā problēma vai īpašā situācija, kuru Maltas iestādes mēģina atrisināt, ir žubišu sagūstīšanas atļaušana vienīgi turēšanas nebrīvē mērķim, tostarp izmantošanai gadatirgos un izstādēs, pavairošanai un/vai kā dzīvu pievilinātājputnu izmantošanai.
- 37 Savvaļas žubišu sagūstīšana, kas esot pretrunā Direktīvas 2009/147 5. un 8. pantam, neesot nepieciešama žubišu turēšanai nebrīvē, jo pavairošana nebrīvē šajā ziņā ir uzskatāma par pieņemamu risinājumu.
- 38 Malta Republika turklāt neesot pierādījusi, ka pavairošana nebrīvē nav pieņemama alternatīva sagūstīšanai. Proti, daudzie šīs dalībvalsts minētie ziņojumi un pētījumi apstiprinot, ka septiņu attiecīgo sugu gadījumā pavairošana nebrīvē ir tehniski un zinātniski iespējama. Līdz ar to tas, ka šī alternatīva liktu Malta putnu mīlotājiem mainīt savu rīcības modeli – proti, tā vietā, lai turētu nebrīvē to sagūstītos savvaļas putnus, tiem būtu jātur nebrīvē putni, kuri ir audzēti nebrīvē, – neliedz uzskatīt šo alternatīvu par pieņemamu risinājumu.
- 39 Ciktāl Malta Republika apgalvo, ka tās atkāpi ietverošā regulējuma mērķis ir ne vien iegūt žubītes turēšanai nebrīvē, bet arī ļaut personām, kas nodarbojas ar dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanu, legāli veikt to īstenoto sagūstīšanas turēšanas nebrīvē darbību atbilstoši valstī pastāvošai tradīcijai, Komisija uzsver – ja šis arguments tiktu akceptēts, tas atņemtu nozīmi Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punktā paredzētajam kritērijam par cita pieņemama risinājuma neesamību. Līdz ar to, nesamērīgi paplašinot tiesību normas tvērumu saistībā ar minētajā tiesību normā paredzēto atkāpi, tiktu apdraudēta ar šo direktīvu ieviestā aizsardzības sistēma. Tā sekas būtu tādas, ka nepastāvētu nekāds cits pieņemams risinājums, jo neviens no risinājumiem nelīdzinātos savvaļas putnu sagūstīšanai.

- 40 Maltas Republika iebilst, pirmkārt, ka lēmumi, ar kuriem tika atļauta atkāpe saistībā ar žubišu sagūstīšanu 2014. un 2015. gadā, ir pieņemti tikai pēc tam, kad Ornitoloģijas komiteja daudzās sanāksmēs bija apspriedusi šos iemeslus, nosacījumus un prasības, pamatojoties uz tai iesniegtajiem detalizētajiem tehniskajiem, juridiskajiem un zinātniskajiem ziņojumiem. Tieši pamatojoties uz šiem elementiem, Ornitoloģijas komiteja divos gadījumos esot ieteikusi piemērot atkāpi, pirms tam pārlicinoties, ka ir izpildīti visi Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētie nosacījumi.
- 41 Pretēji Komisijas apgalvotajam – 2014. un 2015. gada paziņojumos neesot bijis jābūt ietvertam lēmumam par cita pieņemama risinājuma neesamību, jo Ornitoloģijas komitejas atbilstoši Savvaļas putnu aizsardzības noteikumu 9. un 10. punktam veiktais detalizētais vērtējums, kurā bija secināts, ka nepastāv cits pieņemams risinājums, tika sagatavots pirms ministra lēmuma publicēt minētos paziņojumus pieņemšanas.
- 42 Attiecībā uz Komisijas pārmetumiem par Ornitoloģijas komitejas ieteikumu neatbilstību Maltas Republika norāda, ka Ornitoloģijas komitejas sanāksmju protokolā ir ietverts tikai to apspriežu kopsavilkums, kuras bija notikušas saistībā ar visiem attiecīgās atkāpes aspektiem, tostarp par šīs atkāpes iemesliem un iespējamo risinājumu izvērtējumu. Pati padziļinātā pārbaude, kā arī pamatojums esot plaši izklāstīti 2014. gada aprīļa tehniskajā ziņojumā par paredzēto atkāpi septiņu žubišu sugu dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanai, ko sagatavojusi *Wild Bird Régulation Unit* (Savvaļas putnu tiesiskā regulējuma nodaļa) (turpmāk tekstā – “*WBRU* tehniskais ziņojums”), kura ir vides, ilgtspējīgas attīstības un klimata pārmaiņu ministra pārvaldībā. Viss Maltas Republikas pieņemtais atkāpi ietverošais regulējums esot pilnīgs un pamatīgs mehānisms, kas atbilst Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajām prasībām.
- 43 Otrkārt, Maltas Republika norāda, ka Komisija ir kļūdaini interpretējusi pamatnoteikumu mērķi. Tas, ka to turēšanai nebrīvē rekreatīvā nolūkā tiek sagūstītas septiņas žubišu sugas, neesot pretrunā tam, ka sagūstīšanas darbība pati par sevi arī var tikt uzskatīta par mērķi. Gan sagūstīšana, gan vēlāka turēšana nebrīvē abas esot neatņemama tās tradīcijas daļa, kuru Maltas iestādes vēlas aizsargāt Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā stingri noteiktajos ietvaros. Pavairošanas nebrīvē programma sniedzot tikai daļēju risinājumu attiecībā uz vienu no šīm darbībām, proti, sugas īpatņu turēšanu nebrīvē, ko veic putnu mīļotāji, kuriem šo sugas īpatņu sagūstīšana ne vienmēr ir aktuāla.
- 44 Pirms pieņemt lēmumu par attiecīgās atkāpes piemērošanu žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanai Maltas Republika esot rūpīgi izvērtējusi visus iespējamus aizstājējrisinājumus, kas tika īstenoti no 2004. līdz 2014. gadam. Pēc šīs izvērtēšanas Maltas iestādes secināja, ka, ņemot vērā unikālo sociālo un kultūras kontekstu un Maltas salu biogeogrāfisko konfigurāciju, kā arī praktisko pieredzi visu citu iespējamo aizstājējdarbību īstenošanas jomā – viena no kurām tostarp ir apgredzenošanas un atlaišanas brīvībā programma vai iespēja sagūstīt dzīvos citu sugu īpatņus, nevis žubītes – neviena no izvērtētajām iespējām, izņemot stingri kontrolētu un uzraudzītu ierobežotu atkāpi attiecībā uz žubītēm, neļauj rast pieņemamu alternatīvu vecajai, tradicionālajai un rekreatīvajai septiņu žubišu sugu dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanai un turēšanai nebrīvē.
- 45 Maltas Republika norāda – lai arī, kā apgalvo Komisija, tā kā Direktīvas 2009/147 II pielikumā nav norādīta aizsargātu putnu, kā, piemēram, šajā lietā aplūkotās žubītes, sagūstīšana kā “pašmērķis”, tā nevar tikt uzskatīta par saprātīgu izmantošanu šīs direktīvas 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, Savienības dalībvalstīs atbilstoši šai tiesību normai nevarot tikt pieļauta nekāda atkāpe ar mērķi aizsargāt tradicionālās rekreatīvās darbības. Tik šaura interpretācija būtu kļūdaina gan no tiesību, gan no faktisko apstākļu viedokļa. Tā turklāt nekādi neesot pamatota ar Tiesas pastāvīgo judikatūru attiecībā uz Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

- 46 Maltas Republikas ieskatā, lai arī tradicionālo darbību aizsardzība, noliedzami, nav galvenais minētās direktīvas mērķis, tajā nav arī izslēgta iespēja, ka dažas tradicionālās medību vai sagūstīšanas darbības varētu tikt saglabātas tādā veidā, kas atbilst šīs direktīvas 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajiem striktajiem nosacījumiem. Turklāt Komisija pati esot atzinusi, ka atkāpe, kas pamatota ar tradīcijām un atbilstoši kurai tiek atļauts veikt noteiktu putnu sugu sagūstīšanu un turēšanu nebrīvē, ne vienmēr ir pretrunā Direktīvas 2009/147 normām.

Tiesas vērtējums

- 47 Jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru, lai ļautu kompetentajām iestādēm izmantot Direktīvas 2009/147 9. pantā paredzētās atkāpes vienīgi Savienības tiesībām atbilstošā veidā, valsts tiesiskais un normatīvais regulējums ir jāpieņem tā, lai tajā paredzēto atkāpju īstenošana atbilstu tiesiskās noteiktības principam. Līdz ar to šajā jomā piemērojamajā valsts tiesiskajā regulējumā atkāpes kritērijiem ir jābūt noteiktiem skaidri un precīzi un par to piemērošanu atbildīgajām iestādēm ir jābūt noteiktam pienākumam ņemt tos vērā. Saistībā ar izņēmuma režīmu, kas jāinterpretē šauri un saskaņā ar kuru attiecīgo nosacījumu esamības pierādīšanas pienākums attiecībā uz katru atkāpi ir jāuzliek iestādei, kas pieņem lēmumu, dalībvalstīm ir jānodrošina, ka jebkuras darbības, kas ietekmē aizsargājamās sugas, var tikt atļautas tikai tad, ja tās pamatojas uz precīzi un pietiekami pamatotiem lēmumiem, kuros ir norādes uz šīs direktīvas 9. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem iemesliem, nosacījumiem un prasībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 8. jūnijs, *WWF Italia* u.c., C-60/05, EU:C:2006:378, 33. un 34. punkts).
- 48 Runājot par Maltas tiesisko regulējumu, ir jākonstatē, ka – pretēji tam, ko būtībā ir apgalvojuši Komisija, – savvaļas putnu aizsardzības jomā piemērojamajā valsts tiesiskajā regulējumā atkāpes kritēriji ir noteikti skaidri un precīzi un par to piemērošanu atbildīgajām iestādēm ir noteikts pienākums ņemt tos vērā. Proti, kā norādīts šī sprieduma 10. un 16. punktā, ar Savvaļas putnu aizsardzības noteikumu 9. punktu galvenokārt ir transponēts Direktīvas 2009/147 9. pants, savukārt ar pamatnoteikumu 4. punktu ministram ir noteikts pienākums, atklājot žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas rudens sezonu, pārbaudīt, vai nepastāv cits pieņemams risinājums Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta izpratnē. Šis konstatējums nevar tikt atspēkots ar Komisijas norādīto apstākli, ka pamatnoteikumos vispār neesot ietverta atsauce uz putnu pavairošanu nebrīvē un ministram neesot īpaši noteikts pienākums pirms žubišu sagūstīšanas atļaušanas konkrētā sezonā izvērtēt, vai pavairošana nebrīvē ir uzskatāma par citu pieņemamu risinājumu.
- 49 Turpretī ir jākonstatē, ka 2014. un 2015. gada paziņojumi, ar kuriem ir atļauta žubišu sagūstīšana 2014. un 2015. gada rudens sezonā, neatbilst Direktīvas 2009/147 9. pantam.
- 50 Proti, šajos paziņojumos nav ietverta nekāda norāde par cita pieņemama risinājuma neesamību. Tāpat un katrā ziņā šajos paziņojumos nav arī atsauces uz tehniskajiem, juridiskajiem un zinātniskajiem ziņojumiem, kuri, kā apgalvo Maltas Republika, bija iesniegti Ornitoloģijas komitejā, nedz arī uz ieteikumiem, kuri pamato šo informāciju un kurus, kā apgalvo šī dalībvalsts, Ornitoloģijas komiteja bija iesniegusi ministram un kuros bija apstiprināta attiecīgās atkāpes piemērošana, ņemot vērā, ka visi Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētie nosacījumi, tostarp cita pieņemama risinājuma neesamība, tika uzskatīti par izpildītiem.
- 51 No tā izriet, ka minētie paziņojumi nav uzskatāmi par lēmumiem, kuros ir ietverts precīzs un atbilstošs pamatojums, atsaucoties uz Direktīvas 2009/147 9. pantā paredzēto nosacījumu par cita pieņemama risinājuma neesamību.
- 52 Līdz ar to iebildums par Maltas atkāpi ietverošās sistēmas pamatojuma trūkumu saistībā ar cita pieņemama risinājuma neesamību ir pamatots un tādējādi ir apstiprināms.

- 53 Ņemot vērā iepriekš minēto konstatējumu, šajā lietā nav jāizvērtē iebildums par to, ka varbūtēji nav pierādīta cita pieņemama risinājuma neesamība Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta izpratnē.

Par varbūtējo tā Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētā nosacījuma neievērošanu, saskaņā ar kuru šajā tiesību normā paredzētā atkāpe var attiekties tikai uz nelielu skaitu

Lietas dalībnieku argumenti

- 54 Komisija uzskata, ka *WBRU* tehniskajā ziņojumā veiktais “neliela skaita” aprēķins, uz kuru ir balstīti Maltas atkāpi ietverošajā regulējumā paredzētie sagūstīšanas limiti, nav pamatots ar zinātniski pārlicinošiem pierādījumiem.
- 55 Pirmkārt, *WBRU* neesot identificējusi atbilstošās avotsugas, izmantojot uzticamu uzraudzības sistēmu. Faktiski Maltas Republika esot balstījies tikai uz vienu pētījumu, proti, 2007. gada *Raine* pētījumu, kura pamatā esot ļoti neliels putnu reprezentatīvo paraugu skaits. Runājot par dižknābi, Maltā neesot veikta nekāda šīs sugas apgredzenošanas kontrole un saistībā ar to *WBRU* esot balstījies uz Itālijā veiktajām apgredzenošanas kontrolēm. Tomēr *WBRU* neesot izskaidrojusi, kādēļ tā bija uzskatījusi šo populāciju par atbilstīgu aizstājēju.
- 56 Otrkārt, Maltas Republikai esot tendence integrēt savā “references populācijā” daudzskaitlīgas reproduktīvas populācijas, pamatojoties uz nelielu skaitu Maltā veikto apgredzenošanas kontroļu skaitu, lai gan lielākā daļa no minētajām reproduktīvajām populācijām to migrācijas laikā nešķērsojot Maltu. Tādējādi Maltas Republika savās “references populācijās” esot ņēmusi vērā lielo žubišu reproduktīvo populāciju Polijā. Tomēr ievērojami ornitologi esot uzsvēruši, ka žubītes, kas vairojas Polijā, to migrācijas laikā šķērsojot Austrumnīderlandi, Vāciju un Šveici, lai pārziemotu galvenokārt Francijas dienvidrietumos un Ibērijas pussalas rietumos. Pat ja varētu šķīst, ka daži putni migrē, šķērsojot Maltu, nešķiet zinātniski pareizi iekļaut visu Polijas reproduktīvo populāciju, kas ir 5–10 miljonu putnu, “references populācijā”, lai aprēķinātu nelielo skaitu.
- 57 Treškārt, Maltas Republikas veiktā avotpopulācijas atlase neatbilstot paziņotajai metodoloģijai. Šī dalībvalsts kļūdaini apgalvojot, ka ir ņēmusi vērā tikai avotpopulācijas no valstīm, kuru populācijas ir stabilas vai ar augšupejošu tendenci. *European Bird Census Council* [Eiropas putnu uzskaites padomes] nesēnākie dati liecinot par attiecīgo sugu populāciju samazināšanos, attiecīgā gadījumā – Vācijā, Itālijā, Austrijā, Polijā, Slovēnijā un Apvienotajā Karalistē.
- 58 Visbeidzot, runājot par mirstības līmeni, *WBRU* tehniskajā ziņojumā neesot pietiekami izskaidrots veids, kādā ir iegūts mirstības līmeņa skaitliskais novērtējums. *WBRU* norādītie skaitļi neatbilstot references pētījumos minētajiem skaitļiem vai arī tos neapstiprinot nekādi zinātniskie avoti.
- 59 Maltas Republika uz to atbild, ka *Raine* pētījums, kurš 2007. gadā tika veikts ar *BirdLife Malta* starpniecību un tās labā, līdz pat šai dienai vēl joprojām ir nesēnākais pieejamais pētījums. Komisijas nostāja, saskaņā ar kuru *Raine* pētījums neatbilstot nepieciešamajām stingrības un uzticamības prasībām putnu uzraudzības jomā, esot pārsteidzoša, jo šī iestāde pati ir pamatojusies uz šo pašu pētījumu, lai pamatotu dažādus faktiskā rakstura argumentus.
- 60 Komisijas paustie pārmetumi par Maltas Republikas veikto analīzi par septiņu žubišu sugu aizsardzības statusu esot balstīta uz argumentētajā atzinumā, kurā esot ietverti vairāki no faktiskā aspekta kļūdaini apgalvojumi, iepriekš paustajiem paziņojumiem. 2015. gada aprīlī Maltas iestādes esot veikušas aktualizētu vērtējumu par sugu aizsardzības statusu, ņemot vērā visu jaunāko atjaunināto zinātnisko informāciju, un tas esot pretrunā Komisijas apgalvojumiem.

- 61 Saistībā ar septiņu attiecīgo sugu mirstības līmeni Maltas Republika norāda, ka *WBRU* savā tehniskajā paziņojumā esot pareizi to interpretējusi, jo *WBRU* esot balstījusies uz vadošajiem zinātniskajiem avotiem. Lai arī attiecībā uz vienu un to pašu sugu zinātniskajos avotos esot minēti dažādi mirstības līmeņi, Maltas iestādes atbilstoši Komisijas Ilgtspējīgu medību metodikai esot piemērojušas uzticamāko vērtību.

Tiesas vērtējums

- 62 Ir jānorāda, ka, īstenojot savu kompetenci attiecībā uz atkāpju piešķiršanu saskaņā ar Direktīvas 2009/147 9. pantu, dalībvalstu iestādēm ir jāņem vērā vairāki vērtējuma elementi, kas attiecas uz ģeogrāfiskajiem, klimatiskajiem, vides un bioloģiskajiem datiem, it īpaši uz situāciju saistībā ar attiecīgo sugu vairošanos un kopējo ikgadējo mirstību dabisku iemeslu dēļ (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 8. jūnijs, *WWF Italia* u.c., C-60/05, EU:C:2006:378, 25. punkts).
- 63 Ņemot vērā pašreizējo zinātnisko atziņu stāvokli, saistībā ar šiem vērtējuma elementiem par “nelielu skaitu” Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē ir uzskatāma izmantošana, kas nepārsniedz 1 % no kopējās ikgadējās attiecīgās populācijas mirstības (vidēji) attiecībā uz sugām, kuras ir aizliegts medīt, un 1 % attiecībā uz sugām, kuras drīkst medīt, par migrējošo sugu “attiecīgo populāciju” uzskatot to reģionu populāciju, no kuriem izlido galvenās migrējošās grupas, kas pārlido pāri reģionam, kurā tiek izmantota atkāpe, tās piemērošanas laikā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 11. novembris, Komisija/Itālija, C-164/09, nav publicēts, EU:C:2010:672, 35. punkts).
- 64 Šajā ziņā Tiesa ir uzsvērusi, ka šie skaitļi ir pamatoti ar darbiem, ko veikusi *ORNIS* komiteja, t.i., Direktīvas 2009/147 tehniskā un zinātniskā progresa adaptācijas komiteja, kura ir izveidota saskaņā ar šīs direktīvas 16. pantu un kuras sastāvā ir dalībvalstu pārstāvji (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 8. jūnijs, *WWF Italia* u.c., C-60/05, EU:C:2006:378, 26. punkts).
- 65 Saskaņā ar Tiesas judikatūru, lai arī ir tiesa, ka minētās procentuālās vērtības nav juridiski saistošas, tās tomēr, ievērojot *ORNIS* komitejas darba zinātnisko nozīmi un to, ka nav iesniegti nekādi pretēja rakstura zinātniskie pierādījumi, var tikt izmantotas par atsauces vērtībām, lai novērtētu, vai saskaņā ar Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu piešķirtā atkāpe atbilst šim noteikumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 8. jūnijs, *WWF Italia* u.c., C-60/05, EU:C:2006:378, 27. punkts).
- 66 Nosacījums par “nelielu skaitu” nevar tikt izpildīts, ja putnu sagūstīšanas darbība, kas atļauta atbilstoši atkāpei, nenodrošina attiecīgo sugu populācijas saglabāšanu pieņemamā līmenī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 16. oktobris, *Ligue pour la protection des oiseaux* u.c., C-182/02, EU:C:2003:558, 17. punkts).
- 67 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saistībā ar dadzīti un žubīti “attiecīgā populācija”, kas tiek saukta arī par “references populāciju”, nevar tikt noteikta, ņemot vērā tikai vienu pieejamo pētījumu attiecīgajā jomā šajā lietā, proti, *Raine* 2007. gada pētījumu, saskaņā ar kuru atgūto gredzenu reprezentatīvo paraugu skaits attiecībā uz šīm divām sugām ir pārāk neliels, lai varētu sniegt pārliecinošas norādes par reģioniem, no kuriem izlido galvenās migrējošās grupas, kas apmetas reģionā, kurā tiek piemērota attiecīgā atkāpe. Šādos apstākļos, un nepastāvot citiem atbilstošiem pierādījumu elementiem, ir jākonstatē, ka Maltas Republika nav pierādījusi, ka sagūstīšanas limiti, kas noteikti 800 sugas īpatņu apmērā saistībā ar dadzīti un 5000 sugas īpatņu apmērā saistībā ar žubīti, atbilst “nelielam skaitam” Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.
- 68 Tas pats attiecas uz dižknābi, attiecībā uz kuru, pirmkārt, Maltā nav konstatēta nekāda apgredzenošanas kontrole un, otrkārt, Maltas iestādes ir balstījušas uz Itālijā veiktajām apgredzenošanas kontrolēm, ar zinātniskiem pierādījumiem nekādi nepamatojot nostāju, ka šāda reprezentatīva paraugu izlase būtu uzskatāma par atbilstīgu “aizstājēju”.

- 69 Saistībā ar pārējām četrām žubišu sugām, kurām ir piemērojama attiecīgā atkāpe, ir jākonstatē, ka, lai arī attiecībā uz tām Maltas atkāpi ietverošajos pasākumos atļautie sagūstīšanas limiti diezgan nepārprotami ir zem 1% robežvērtības no attiecīgās populācijas kopējās ikgadējās mirstības, kā norādīts *Raine* 2007. gada pētījumā, nelielais apgredzenoto un atbrīvoto putnu reprezentatīvās paraugu izlases apmērs, proti, 112 sugas īpatņi, uz kuru ir balstīts šis pētījums, var radīt šaubas par šo populāciju identificēšanas precizitāti, vēl jo vairāk, ja minēto pētījumu salīdzina ar ievērojamo to putnu skaitu, kas 2014. gada rudens sezonā ir deklarēti kā sagūstīti Maltā un no kuriem 7222 ir žubītes. Līdz ar to saistībā ar kaņepīti, zaļžubīti, ķivuli, kā arī ģirlicu nevar pastāvēt zinātniska noteiktība par šajā pašā pētījumā norādītajiem reģioniem kā to populāciju izcelsmes reģioniem, no kuriem izlido galvenās migrējošās grupas, kas apmetas reģionā, kurā tiek piemērota attiecīgā atkāpe tās piemērošanas laikā.
- 70 Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka tikai pēc Maltas Republikas atkāpi ietverošā regulējuma pieņemšanas 2014. gada jūlijā tika veikts pētījums par septiņu attiecīgo žubišu sugu migrācijas plūsmu uz Maltas salām laikposmā, uz kuru ir attiecināma aplūkojamā atkāpe.
- 71 Tāpat arī no pašā *Raine* 2007. gada pētījuma izriet, ka Maltā sagūstīšana ir tik intensīva, ka tikai nedaudzi no katras izplatītākās žubišu dzimtas sugas īpatņiem pastāvīgi vairojas šajā salā, un tie lielā skaitā vairojas citos Vidusjūras reģionos. Saskaņā ar šo pētījumu Maltā reproduktīvās populācijas, it īpaši ģirlici, zaļžubītes un kaņepītes, ietver, augstākais, tikai vienu līdz pieciem pāriem.
- 72 Visbeidzot, lai arī Malta Republika varbūtēji bija ņēmusi vērā tikai references populāciju no valstīm, kurās populācijas ir stabilas vai ar augšupejošu tendenci, ir jākonstatē, ka šīs dalībvalsts veiktā šo populāciju izlase joprojām nebija atbilstoša deklarētajai metodoloģijai.
- 73 Šajā ziņā saistībā ar kaņepīti ir jānorāda, kā izriet no *WBRU* 2015. gada maija tehniskā paziņojuma par septiņu attiecīgo žubišu sugu saglabāšanas statusu, ko Malta Republika pievienojusi šīs lietas materiāliem, ka Maltas iestādes 2015. gada rudens sagūstīšanas sezonas ietvaros ir ņēmusi vērā arī references populācijas, kurām ir lejupslidoša tendence vai kuru saglabāšanas statuss nav zināms. Tas pats attiecas arī uz zaļknābi, ģirlici un ķivuli.
- 74 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Malta Republika nav iesniegusi pietiekamus pierādījumus par to, ka tās atkāpi ietverošais regulējums attiecībā uz septiņu attiecīgo žubišu sugu sagūstīšanu ļauj nodrošināt šo sugu populāciju saglabāšanu pietiekamā līmenī.
- 75 Līdz ar to, ņemot vērā šī sprieduma 66. punktā atgādināto judikatūru, ir jākonstatē, ka nosacījums par “nelielu skaitu” šajā lietā nav izpildīts.
- 76 Tādēļ ir jāapmierina iebildums par tā Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētā nosacījuma neievērošanu, saskaņā ar kuru atļautā atkāpe var attiekties tikai uz “nelielu skaitu”.

Par apgalvojumu, saskaņā ar kuru nav pierādīts, ka atļautā atkāpe ir uzskatāma par “saprātīgu izmantošanu” Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē

Lietas dalībnieku argumenti

- 77 Komisija vispirms apgalvo, ka Direktīvas 2009/147 II pielikumā neminēto sugu īpatņu sagūstīšana kā pašmērķis nevar tikt uzskatīta par “saprātīgu izmantošanu” šīs direktīvas 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē.
- 78 Turpinājumā, tā kā Malta Republika neesot pierādījusi spēju nodrošināt septiņu attiecīgo žubišu sugu populācijas saglabāšanu pietiekamā līmenī, putnu sagūstīšana katrā ziņā nevarot tikt uzskatīta par saprātīgu.

- 79 Visbeidzot Komisija arī apgalvo, ka Maltas atkāpi ietverošais regulējums ir nesamērīgs, tostarp ņemot vērā sagūstīšanas metodes ar *clap-nets* palīdzību atļaušanu. Tā kā šādi tikli saskaņā ar Direktīvas 2009/147 8. panta 1. punktu, skatot to kopsakarā ar šīs direktīvas IV pielikuma a) punktu, tiek uzskatīti par neselektīvu metodi, atkāpe, kas ietver šo tiklu izmantošanu, nevarot tikt uzskatīta par samērīgu.
- 80 Maltas Republika iebilst, ka gan sagūstīšana, gan turēšana nebrīvē ir uzskatāmas par saprātīgu izmantošanu Direktīvas 2009/147 9. panta izpratnē.
- 81 Tā arī norāda, ka sagūstīšanas metode ar *clap-nets* palīdzību, kas ir atļauta atkāpi ietverošajā regulējumā, kuru tā ir pieņēmusi žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšanas jomā, ļauj veikt selektīvu sagūstīšanu, jo šos tiklus manuāli iedarbina personas, kuras ir ieguvušas apmācību dzīvu sugas īpatņu sagūstīšanā un kurām ir atbilstīga licence.

Tiesas vērtējums

- 82 No Tiesas judikatūras izriet – ja nosacījums, ka aizsargāto sugu sagūstīšana var tikt attiecināta tikai uz dažiem putniem nelielā skaitā, nav izpildīts, putnu izmantošana, veicot sagūstīšanu rekreatīviem mērķiem, katrā ziņā nevar tikt uzskatīta par saprātīgu Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 16. oktobris, *Ligue pour la protection des oiseaux* u.c., C-182/02, EU:C:2003:558, 17. punkts, kā arī 2006. gada 8. jūnijs, *WWF Italia* u.c., C-60/05, EU:C:2006:378, 32. punkts).
- 83 Kā konstatēts šī sprieduma 75. punktā, nosacījums par “nelielu skaitu” šajā lietā nav izpildīts. Ņemot vērā šī sprieduma 82. punktā atgādināto judikatūru, no tā izriet, ka attiecīgo putnu izmantošana, veicot to sagūstīšanu rekreatīviem mērķiem, katrā ziņā nevar tikt uzskatīta par saprātīgu.
- 84 Turklāt saistībā ar Komisijas iebildumu par sagūstīšanas metodes ar tiklu palīdzību neselektīvo raksturu, par ko ir runa šajā lietā, Maltas iestādes *WBRU* tehniskajā paziņojumā ir atzinušas šādu tiklu neselektīvo raksturu, jo tās ir pieļāvušas, ka, lai gan mednieks tos iedarbina manuāli, pastāv “piezvejas” gadījumi. Šīs metodes neselektīvo raksturu apstiprina arī *BirdLife Malta* 2015. gada jūlija pētījums.
- 85 Līdz ar to Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētais nosacījums, saskaņā ar kuru žubišu dzimtas dzīvo sugas īpatņu sagūstīšana var tikt atļauta tikai tad, ja tā tiek veikta selektīvi, šajā lietā nav izpildīts. Turpinot – šajā gadījumā nav izpildīti arī nosacījumi, lai būtu iespējams atkāpties no šīs direktīvas 8. panta 1. punkta.
- 86 Tādēļ iebildums par to, ka nav pierādīts, ka atļautā atkāpe ir uzskatāma par saprātīgu izmantošanu Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, ir jāapstiprina, un tāpat ir jāapstiprina arī iebildums par to, ka attiecīgā sagūstīšanas metode nav selektīva, tādējādi pārkāpjot minēto tiesību normu un šīs direktīvas 8. panta 1. punktu.

Par apgalvojumu, saskaņā ar kuru nav pierādīts, ka atkāpe ir atļauta stingri kontrolētos apstākļos Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē

Lietas dalībnieku argumenti

- 87 Komisija apgalvo, ka Maltas Republika nav pierādījusi, ka tās atkāpi ietverošajā regulējumā paredzētie nosacījumi ir stingri piemēroti. Maltas Republikas iesniegtajā ziņojumā par 2014. gada sagūstīšanas sezonu faktiski esot apstiprināts, ka abi minētā regulējuma piemērošanas sistēmas pilāri – pašdeklarācija ar izziņas palīdzību un uz vietas veiktās kontroles, ko periodiski veic policijas darbinieki, – ietver sistēmiskus trūkumus un neļauj veikt efektīvu atkāpes nosacījumu kontroli.

- 88 Pirmkārt, reģistrēšanas ar izziņas palīdzību sistēma esot balstīta uz licences turētāju pašdeklarāciju un tādējādi ietverot būtisku ļaunprātīgas izmantošanas risku. Šo risku uzskatāmi atspoguļojot ļoti aizdomīgais to putnu skaits, kuru sagūstīšana ir deklarēta, izmantojot reģistrēšanas ar izziņas palīdzību sistēmu 2014. gadā. Otrkārt, Maltas Republika neesot pierādījusi, ka ar tās regulējuma piemērošanas sistēmas otro pīlāru –kontrolēm uz vietas – tiek nodrošināta pietiekami stingra uzraudzība.
- 89 Turklāt šīs uzraudzības nepietiekamība esot atspoguļota vairākos nevalstisko organizāciju sagatavotajos ziņojumos par 2014. gada sagūstīšanas sezonu. Šajos ziņojumos esot norādīts uz atkāpes nosacījumu vispārēju neievērošanu, sākot no nelikumīgu mānekļsvīlpju vai “vienreizlietojamu” gredzenu izmantošanas līdz to sugu sagūstīšanai, uz kurām nav attiecināma atkāpe, kā arī ierobežojumu saistībā ar atļautajiem laikposmiem un vietām, tostarp saistībā ar masveida sagūstīšanas praksi “Natura 2000” teritorijās.
- 90 Maltas Republika uz to norāda, ka tā ir pieņēmusi īstenošanas un uzraudzības regulējumu, kuram stingrības ziņā nav precedentu Savienībā. Tādas sistēmas izmantošana, kas paredz reāllaikā telefoniski paziņot par sagūstīšanu, esot ļāvusi reāllaikā iegūt un pārbaudīt visu individuālo licences turētāju iegūto lomu, kā arī individuālo sagūstīšanas limitu izmantošanu un veikt valsts kvotu izmantošanas uzraudzību. Visiem licences turētājiem esot noteikts pienākums katram sagūstītajam putnam no sagūstīšanas brīža uzvilkt īpaši apzīmētus vienreizējai lietošanai paredzētus gredzenus. Gredzenu izmantošana tiek stingri kontrolēta, veicot izlases veida pārbaudes uz vietas. Sezonas beigās neizmantojie gredzeni esot jānodod atpakaļ iestādēm.
- 91 Maltas Republika visbeidzot norāda, ka atkāpes piemērošanas laikposmā Maltas iestādes parasti katru dienu nodarbināja vairāk nekā 50 papildu darbinieku, lai uzraudzītu tiesību nosacījumu ievērošanu. Pilnīgi visās reģistrētajās sagūstīšanas vietās vienā vai otrā brīdī atkāpes piemērošanas laikposmā esot veikta pārbaude. Attiecībā uz 23 % no visiem individuālajiem licences turētājiem esot veiktas padziļinātas papildu pārbaudes.

Tiesas vērtējums

- 92 Tāda putnu sagūstīšana kā šajā lietā atbilstoši Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunktam var tikt atļauta it īpaši tad, ja tā ir izveidota tā, ka tā noris stingri kontrolētos apstākļos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 16. oktobris, *Ligue pour la protection des oiseaux* u.c., C-182/02, EU:C:2003:558, 15. punkts).
- 93 Šajā ziņā ir jānorāda, ka nav strīda par to, ka trīsdesmit licences turētāji ir deklarējuši desmit žubišu sagūstīšanas sezonas individuālā limita sasniegšanu sezonas pēdējā dienā, kas ir diena, kad saskaņā ar šī sprieduma 70. punktā pieminēto pētījumu par septiņu attiecīgo žubišu migrācijas plūsmu tika konstatēts sezonas zemākais žubišu migrācijas apjoms. Šādos apstākļos šo deklarāciju precizitāte nešķiet nepārprotama.
- 94 Maltas kontekstā, kam ir raksturīgs ļoti augsts licences turētāju, proti, vairāk nekā 4000 licences turētāju, un reģistrēto sagūstīšanas ierīču skaits, proti, vairāk nekā 6400 sagūstīšanas ierīces, tas, ka tikai attiecībā uz 23 % no medniekiem ir veiktas individuālas kontroles, nešķiet pietiekami.
- 95 Turklāt no *BirdLife Malta* 2015. gada jūlija pētījuma izriet, ka ierobežojumu attiecībā uz atļautajiem sagūstīšanas laikposmiem un vietām neievērošana, tostarp “Natura 2000” teritorijās īstenotā sagūstīšanas prakse, 2014. gada rudens sagūstīšanas sezonā ir bijusi visai izplatīta.
- 96 Saskaņā ar šo pētījumu 2014. gada rudens sagūstīšanas sezonā tika izsniegts 41 591 vienreizējai lietošanai paredzēts gredzens, zinot, ka sagūstīšanas limits attiecībā uz visām septiņām žubišu sugām bija noteikts 26 850 sugas īpatņu apmērā. Sistēmā bija paredzēts un licences turētājiem bija noteikts

pienākums atdot neizmantotos gredzenus. Tomēr sezonas beigās licences turētāju rīcībā joprojām bija 38 602 gredzeni, proti, par 11 752 gredzeniem pārsniedzot 26 850 putnu sagūstīšanas limitu un par 31 380 pārsniedzot 7222 žubišu skaitu, kuru sagūstīšana bija deklarēta minētajā sezonā.

- 97 No iepriekš minētā izriet, ka Maltas Republika nav pierādījusi, ka attiecīgā atkāpe tiek izmantota stingri kontrolētos apstākļos Direktīvas 2009/147 9. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē. Līdz ar to iebildums par šo pierādījumu trūkumu ir jāapstiprina.
- 98 Tādējādi ir jākonstatē, ka, pieņemot atkāpi ietverošo regulējumu, saskaņā ar kuru ir atļauts sagūstīt septiņu savvaļas žubišu sugu dzīvos sugas īpatņus (žubīte *Fringilla coelebs*, kaņepītis *Carduelis cannabina*, dadzītis *Carduelis carduelis*, zaļžubīte *Carduelis chloris*, dižknābis *Coccothraustes coccothraustes*, ģirlicis *Serinus serinus* un ķivulis *Carduelis spinus*), Maltas Republika nav izpildījusi Direktīvas 2009/147 5. panta a) un e) punktā un 8. panta 1. punktā, skatot tos kopsakarā ar šīs direktīvas 9. panta 1. punktu, paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 99 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt Maltas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums galvenokārt ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) Pieņemot atkāpi ietverošo regulējumu, saskaņā ar kuru ir atļauts sagūstīt septiņu savvaļas žubišu sugu dzīvos sugas īpatņus (žubīte *Fringilla coelebs*, kaņepītis *Carduelis cannabina*, dadzītis *Carduelis carduelis*, zaļžubīte *Carduelis chloris*, dižknābis *Coccothraustes coccothraustes*, ģirlicis *Serinus serinus* un ķivulis *Carduelis spinus*), Maltas Republika nav izpildījusi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 5. panta a) un e) punktā un 8. panta 1. punktā, skatot tos kopsakarā ar šīs direktīvas 9. panta 1. punktu, paredzētos pienākumus.
- 2) Maltas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]